

Declassified to Public

06 September 2012

២.

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
 ថ្ងៃ ទី ឆ្នាំ (Date of receipt/data de reception):

 ពេលវេលា (Time/heure) : 26-Jun-2009, 14:11
 Chanthan Phok

ឯកសារចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់កម្ពុជា
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
 ថ្ងៃ ទី ឆ្នាំ ឯកសារបញ្ជាក់ (Certified Date /Date de certification):

 26-Jun-2009
 Chanthan Phok

ម្ចាស់ខ្ញុំផែន ។ គាត់ជាអ្នកកាន់សិល្បៈ សាសនា យេស៊ូ ដែលស្តាប់ខ្ញុំមកដល់អ្នកណា ដែល
 គ្មានជំនឿទៅលើព្រះ ។ គាត់តែងតែនិយាយប្រាប់កូនពុំថា បើកុម្មុយនីស្តរីកដាល
 វានឹងបង្កឧបសគ្គឥរិយាបថៈ ថ្នាក់យ៉ាងខ្លាំងដល់អ្នកកាន់សាសនា យេស៊ូ ។ ទំព្រក្នុងកិច្ចការផ្តល់
 ការអប់រំខ្មែរ ផ្នែកនយោបាយមកខ្ញុំផែន គឺថាបុគ្គលម្នាក់ព្រមព្រៀងការបែកចាញ់យុវ -

៣.

កាកែវដែលរកបានពីព្រលឹងឃាមខ្លួនជាមួយគណៈ ទៀតក្រៅពីគ្រួសារខ្លួនផ្ទាល់ទេ ។
បើដំណាច់ខំធ្វើការខ្លាំង ជននោះ គ្រូរូបទទួលបានតាមការខំប្រឹងប្រែងរបស់
ខ្លួន ។ បើសិនជាមានរបបកម្មយន្តិកនៅក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី វាមុខជាគឺអស់-
មានជីវិតរស់នៅតាមរបៀបគ្រួសារម្នាក់ពុំដែលខ្ចីផ្លាស់លាស់ទៀតហើយ ។

ខ្ញុំមានឪពុកមារម្នាក់ឈ្មោះ ដេម អាកស៊ីន ស្កត James Arthur SCOTT
ជាលក្ខី ៣ នៅក្នុងកងទ័ពអូស្ត្រាលី ។ គាត់ឈប់ធ្វើទាហានហើយ ប៉ុន្តែគាត់នៅ
តែបន្តធ្វើការឱ្យលេអ៊ីកា ។ គាត់បានបង្ហាត់អប់រំកងទ័ពហើយនិងភ្នាក់ងារលេអ៊ីកា
ចូលថ្មី អំពីចារកម្មយោធា ជាក់ស្តែងនៅពេលសង្គ្រាមលោកលើកទី ២ ។ គាត់
ក៏បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំផងថា ចាំបាច់ត្រូវតែមានក្រសួងចារកម្មអន្តរជាតិមួយផង មាន-
ប្រតិទិនភាព ដើម្បីទប់ទល់នឹងកម្មយន្តិក ។

ឆ្នាំ ១៩៨៩ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមរៀនបឋមសិក្សានៅវិទ្យាល័យវិស្វី Wesley College
ក្នុងសង្កាត់ខាងត្បូងនៃទីក្រុងកែល ។ វិទ្យាល័យនេះជាសាលាកាន់កាប់ដោយពួក-
លោកសង្ឃសាលានា យេស៊ូ ម៉េស៊ូមីស Methodist Church ។ ការអប់រំខាង
ផ្នែកសាលានានៅសាលានេះ វាដូចគ្នានឹងការអប់រំដើមដែលខ្ញុំធ្លាប់បានទទួលពីម្តាយខ្ញុំ-
ហើយវិតតែពង្រឹងការស្តាប់ខ្ញុំមរបស់ខ្ញុំចំពោះ កម្មយន្តិកថែមទៀត ។

កាលខ្ញុំរៀននៅវិទ្យាល័យវិស្វី ពេលថ្ងៃអាទិត្យខ្ញុំប្រើនីតិបញ្ជីមកលេងផ្ទះ
ពួកខ្ញុំឈ្មោះ ដេម ។ នៅទីនោះ ខ្ញុំបានជួបប្តាល់និងមិត្តភក្តិគ្នាគាត់មួយប៉ុន្មាន ហើយក៏បាន
ចូលស្តាប់ការពិភាក្សាផ្សេងៗ និងយោធាលេអ៊ីកា អំពីចលនាសហជីព ហើយនិងការងារ
ចារកម្ម ។ ហើយនៅកន្លែងនោះ ដដែល ខ្ញុំបានជួបប្តាល់និងដន់ម្នាក់ឈ្មោះ រ៉ីកាកទេរ

Ray CARTER ដែលធ្លាប់នៅក្នុងកងទ័ពហើយជាមន្ត្រីលេអ៊ីកា ។ គាត់ជាអ្នក

៤.

រើសភ្នាក់ងារ ប្រឹក្សា លេខីក្រសួងកសិកម្ម នៅក្នុងរដ្ឋវិស៊ុន ទេន អូស្ត្រាលីយ៉ា ។ នាត់នេះ ហើយជាអ្នក
ស្នើឱ្យខ្ញុំ រៀនបន្តនៅវិទ្យាល័យកសិកម្មវិស៊ុន Muresk Agricultural College ពាលណា
រៀនចប់នៅវិទ្យាល័យនិស្សិត ។ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៦៣ ខ្ញុំក៏ចូលរៀននៅម្នាក់ ។

វិទ្យាល័យម្នាក់ ជាវិទ្យាល័យដែលក្លាយរបស់លេខីក្រសួងនៅប្រទេសអូស្ត្រាលីដែល -
ប្រើវាលំដាប់អប់រំភ្នាក់ងារនិស្សិត ។ និស្សិតដែលចេញពីការអប់រំអស់ ២ ឆ្នាំនៅ
វិទ្យាល័យនេះអាចចូលទៅរៀននៅឆ្នាំទី ២ ដែលកសិកម្មវិទ្យាល័យ ឬទៅរៀននៅវិជ្ជា
ដ្ឋានឧត្តមសិក្សាផ្សេងៗទៀត ឬចូលចេញទៅធ្វើការតែម្តង ។ និស្សិតទាំងអស់ -
ត្រូវតែបានទទួលការអប់រំផ្សេងៗដើម្បីធ្វើភ្នាក់ងារលេខីក្រសួង ។ វិទ្យាល័យម្នាក់ស្ថិត -
ចម្ងាយ ១៦ ម៉ាយ " ២៦គ.ម " ពីខាងទិសនិរតីនៃទីប្រជុំជននិរតីថា Northern
ហើយពីចម្ងាយ ៦២ ម៉ាយ " ១០០គ.ម " ពីខាងកើតនៃទីក្រុងដែល នៅក្នុងរដ្ឋវិស៊ុន
ទេន អូស្ត្រាលីយ៉ា ។ វាចាប់ស្ថាបនានៅឆ្នាំ ១៩៥៦ ហើយពីដើមដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់
នៃបន្ទាយអប់រំរបស់កងទ័ពនៅនិរតីថា ។ មួយឆ្នាំពុំវិទ្យាល័យម្នាក់ទទួលនិស្សិត ៥០នាក់។

នៅឆ្នាំទី ១ មានមុខវិជ្ជាសំរាប់ចូលរៀននៅសកលវិទ្យាល័យ ហើយនិងវិជ្ជា
កសិកម្មផ្សេងៗទៀត ។ មានការអប់រំផ្សេងៗខាងផ្នែកប្រវត្តិសាស្ត្រសម័យដោយយោង
ទៅតាមមនោគមវិជ្ជា លេខីក្រសួង ហើយនិងការបង្រៀនឱ្យស្គាល់យល់ដឹងហើយនិងជ្រួត -
ជ្រាបអំពីនយោបាយរបស់លេខីក្រសួងផង ។ រាល់អាទិត្យទី ២ តែងតែមានការអនុ
វត្តដាក់វិស្វកម្ម បង្រៀនឱ្យចេះឃោនមុខ ចេះរស់នៅក្នុងសភាពការសង្វាក់ ចេះថែ
រក្សាកម្លាំងកាយឱ្យល្អ ហើយនិងពាក់វិទ្យាផ្សេងៗ ព្រមទាំងចេះបើកបររថយន្ត -
ហើយនិងស្គាល់គ្រឿងគ្រឿងម៉ាស៊ីនផ្សេងៗ ។ និស្សិតអាចម្នាក់ត្រូវរៀនមុខវិជ្ជាផ្សេងៗ

៥.

នេះផង ។ ម្យ៉ាងទៀតក៏មានការជំរុញឱ្យបញ្ជូនលូតលាស់ទេពកោសល្យម្នាក់ៗ
ផង ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកកីឡា ។ វិទ្យាល័យមួយមិនមានសំភារៈគ្រប់គ្រាន់ទាំង
អស់សំរាប់បំពេញសកម្មភាពផង ។

ឆ្នាំទី ២ ជាឆ្នាំដែលគ្រូរងទើបឯកទេសតាមមុខងាររបស់គេនិងនិស្សិតម្នាក់ៗ ។
ហើយព្រមជាមួយគ្នា នេះផង មានមុខវិជ្ជាទូទៅនិយាយអំពីនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច នយោ
បាយអន្តរជាតិ ហើយនិងការទាក់ទងគ្នាតាមផ្លូវទូត ព្រមទាំងកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ ។
គ្រូបង្រៀនជាមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចដែលរស់នៅក្នុងលាវាជាប្រចាំ ។ ខាងផ្នែកការងារ
អនុវត្តជាក់ស្តែងធ្វើជាភ្នាក់ងារសេដ្ឋកិច្ច ការអប់រំវិទ្យាល័យជាសង្កាត់លើទឹក ហើយនិស្សិត
ម្នាក់ៗអាចជ្រើសរើសឯកទេសក្នុងផ្នែក ឧស្សាហកម្ម នយោបាយ ពាណិជ្ជកម្ម វិទ្យា
សាស្ត្រ ឬទូទៅ ។

នៅឆ្នាំទី ២ ខ្ញុំជ្រើសរើសមុខវិជ្ជាជាទូទៅ ហើយនិងការស៊ើបតាមដានដាក់ -
ស្តែង ។ ខាងផ្នែកស៊ើបតាមដាន គ្រូរងរៀនខាងទ្រឹស្តីអស់ ១០ ថ្ងៃពីបញ្ហានិមួយៗ
ហើយទើបធ្វើការអនុវត្តជាក់ស្តែងអស់ ៥ ថ្ងៃ ។ នៅក្នុងនេះមានការរៀនថតរូប
ប្រើប្រាស់គ្រឿងអស្ស័យ ទាក់ទងគ្នាតាមវិទ្យុ ស៊ើបការ ហើយនិងគូរផែនទី ហើយ
និងរៀនបើកទ្វារយ៉ាងលឿន ។ គ្រូរងចេះតែរងលាក់មុខងារពិតប្រាកដផង នៅ
ពេលដែលគ្រូរងធ្វើការស៊ើបតាមដាន ។ មន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ច ៦ នាក់រស់នៅជាប្រចាំ -

ក្នុងវិទ្យាល័យ គឺស្កុត ២ ប្តីស្កុត Pat Sloan កិនហ្គីត Ken Hicles ស្កុត
(Don Shadforth) ពីរេតីវ ហ្គាកស្តាន់ Peter Garstone ប្តីស្កុត កុន្លីវ Pat Connors

ហើយនិងស្កុត ៥ ភូនី ហ្គីហ្គាន់ Tony Phelan ។ ទាំង ៦ នាក់ជាគ្រូ -
បង្រៀន ចំណែកការងារផ្ទះ ហើយនិងកម្មវិធីនីតិវិធីវិទ្យាសាស្ត្រចាស់នៅក្នុង

៦.

កងទ័ពអូស្ត្រាលី ។

ខ្ញុំប្រឡងជាប់នៅខែមិនា ឆ្នាំ ១៩៦៥ ហើយពាក់សក្តិជានាយទោ លេខអ៊ីកា លេខ ១១៥៦២ ។ ខ្ញុំត្រូវទទួលបានប្រាក់ខែ ១៨២០ ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយនិងសញ្ញា ប័ត្រមួយខាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម ។

ខ្ញុំទៅរស់នៅជាមួយនិងនិព្វកម្ពុយខ្ញុំ ហើយត្រូវរាយការណ៍អំពីសកម្មភាពនៃនិស្សិត ជឿន លឿនទៅ គូនី ហ្វ្រាន់ ។ ខែកញ្ញាឆ្នាំ ១៩៦៧ ខ្ញុំចូលធ្វើការនៅក្រុម - ល្អឯកលោកគ្រូបង្រៀនវិទ្យាស្ថានអូស្ត្រាលីក្នុងទីក្រុងពេល ហើយចាប់ផ្តើមរាយការណ៍អំពីសកម្មភាព សហជីពដែលទាក់ទងជាមួយនិងមុខងាររបស់ខ្ញុំ ។ " ខ្ញុំចូលទៅក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រសេចក្តី -

ដើម្បីជ្រើសរើសយកគ្រូបង្រៀនវិទ្យាស្ថានមកធ្វើពិសោធន៍ " ។ លេខអ៊ីកា លេខ ១១៥៦២ ខ្ញុំទៅ មុខវិជ្ជាបញ្ញាបត្របង្កប់ខ្លួន នៅក្នុងសហជីពនៅសាលាបច្ចេកទេសនៃទីក្រុងព្រីម៉ាន់ទិល Fremantle ដែលមានសក្តិ ៤ លេខអ៊ីកា លេខ ១១៥៦២ ជុន គ្លីន John Glenn ធ្វើជា

គ្រូបង្រៀន ។ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមរៀននៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៦៨ ប៉ុន្តែនៅខែមិនា ខ្ញុំ ត្រូវចូលរៀននៅទីក្រុង ជាពេញពេលនាឱ្យខ្ញុំធ្វើអ្វីមិនកើតរហូតដល់ខែមិថុនា ប៉ុន្តែខ្ញុំ - នៅតែបន្តរៀនផ្ទាល់ខ្លួនដោយយកសៀវភៅមកអានមើលនៅផ្ទះ ។ ក្រោយមក

ខ្ញុំអាចធ្វើការស្រាវជ្រាវពុទ្ធសាស្ត្រ ។ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមបំពេញមុខងារជាអ្នករៀនបច្ចេកទេសកិច្ច ឱ្យ ក្រុមភ្នំមួយឈ្មោះ ហ្វីក្រូ បេក៊ីវី The Bakery ។ ខ្ញុំត្រូវរៀនបំពេញការងារចាត់ ចែងទិស្វាការស្រាវជ្រាវហើយនិងនីតិវិធីផ្សេងៗ កាលណាត្រូវទៅលេងភ្នំនៅទីណាមួយ ។

ខ្ញុំព័មានប្រាប់ទៅ គូនី ហ្វ្រាន់ នៅម្សិលថ្ងៃ ខ្ញុំអាចធ្វើសកម្មភាពឱ្យលេខអ៊ីកា - ពាន់ទ្រីងវិទ្យាសាស្ត្រ ។ គាត់ក៏ផ្ញើទូរស័ព្ទមកឲ្យខ្ញុំលេខសក្តិ ៣ លេខអ៊ីកា - លេខ ១១៥៦២ ជុន ហ្វីលីប John Hopkins ដែលធ្លាប់បានឃើញនៅសាលាបច្ចេកទេសនៃ

៧.

ទីក្រុងញ៉ូយ៉កម៉ាន់ទិលស្តចមកហើយ ។ ជុន ហុបស៊ីន ត្រូវធ្វើជាមន្ត្រីនាយកដ្ឋានការងារផ្ទាល់
 របស់ខ្ញុំ ហើយគាត់ជាអ្នកចាត់ចែងការងារកិច្ចការផ្សេងៗទៀតខ្ញុំ នៅទីណាដែលពួកខ្ញុំត្រូវ
 ទៅលេងរង្វង ។ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ១៩៦៩ ពួកយើងខ្ញុំត្រូវធ្វើទស្សនកិច្ចនៅ
 ដុំពិភពប្រទេសអូស្ត្រាលី ហើយ ជុន ហុបស៊ីន ក៏រៀបចំបេសកកម្មខ្ញុំបំរើពេញនៅទី -
 ក្រុងផ្សេងៗ ។ ដោយឈរកម្រិតពិតប្រាកដខ្ញុំធ្វើជាអ្នកចាត់ចែងរង្វងយ៉ាងនេះ
 ខ្ញុំអាចចូលទៅលើបកាសនៅក្នុងចំណោមពួកនិស្សិត ឬពួកអ្នកជឿនលឿនព្រមទាំងយាង
 ប្រយល់ ។ រួចហើយខ្ញុំក៏ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅ ជុន ហុបស៊ីន ជាបន្តបន្ទាប់ ។
 នៅដើមឆ្នាំ ១៩៧១ ពួកនិស្សិតនៅប្រទេសអូស្ត្រាលីទាំងមូលបានរៀបចំជាមិទ្ធិព្រឹត្តិមួយធំ -
 នៅទីក្រុងកាត់ប៊ែរវ៉ា Canberra ហើយខ្ញុំក៏បានថតបញ្ចូលសម្លេងការប្រជុំពិភាក្សា
 គ្នាជាច្រើន ដើម្បីបញ្ជូនទៅទិញ ជុន ហុបស៊ីន ស្តាប់ ។ ចំពោះភាវកិច្ច
 នេះ ខ្ញុំបានទទួលឈ្មោះកាត់លេខអ៊ីអាច្រើនថែមទៀត គឺទទួលជាប្រាក់ទុំ ២៥០០ ដុល្លា
 ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ រួចហើយ ជុន ហុបស៊ីន បានចាត់តាំងខ្ញុំទៅបន្តរៀនសូត្រពីស្តី ២ -
 លេខអ៊ីអាម្នាក់ឈ្មោះ ជុន ស៊ីយើរ John Sayer នៅទីក្រុងមិលប៊ូន Melbourne ។
 ជុន ស៊ីយើរជាទិសករម្នាក់យ៉ាងដ៏វៃវៃខាងផ្នែកថតសម្លេងគាត់ធ្វើការទិញលេខអ៊ីអា ជា
 អ្នករៀបចំគ្រឿងគ្រឿងសម្លេងសម្លេងផ្សេងៗ ។ ខ្ញុំរៀនបច្ចេកទេសរៀបចំ -
 ដាក់ទីក្រុងហើយនិងប្រដាប់ថតសម្លេងតូចល្អិត ហើយនិងថតសម្លេងពិភាក្សាគ្នាទិញបានច្បាស់
 ល្អបំផុត ។ ខ្ញុំរៀនសូត្រជាមួយ ស៊ីយើរ រហូតដល់ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ ១៩៧១ នៅ
 ពេលនោះខ្ញុំបែកចេញពីក្រុមរង្វងហ្វីបេក័រី ហើយត្រឡប់ទៅលេងវិស្វកម្មកាលនៅ
 រដ្ឋវិលទែន អូស្ត្រាលីថា ។ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៧២ ខ្ញុំធ្វើដំណើរទៅទីក្រុងស៊ីតនី -
 ហើយខ្ញុំធ្វើការនៅទីនោះជាអ្នកចាត់ចែងទស្សនកិច្ចទិញសិល្បករផ្សេងៗ ។ ការិយាល័យ

៨.

ខ្ញុំនៅក្នុងអាគារ មួយដែលស្ថិតនៅក្នុងផ្លូវច្រើនប្រាំពីរទីក្រុងស៊ីធី Goulburn Street
 Sydney ហើយដែលមានជនម្នាក់ឈ្មោះ រ៉ូអាណាល់ Ray Arnold ជាអ្នកទទួលខុស
 ត្រូវ ១ គាត់នេះជាសក្ខី ២ សេអ៊ីអា ហើយក្នុងខ្លួនធ្វើជាអ្នកចាត់ចែងទស្សន
 កិច្ចផ្សេង ១

នៅកាលឆ្នាំ ១៩៧២ ខ្ញុំហើយ ជុន សីឃើរ ឈ្លៀតខ្លួនកាលប្រើមុខងារ -
 ក្នុងការងាររបស់ខ្ញុំដើម្បីរៀបចំដាក់ប្រដាប់ស្រាប់សម្រាប់នៅក្នុងផ្ទះ ទីក្រុងស៊ីធីប្រទេសស៊ីបង់
 ប្រចាំទីក្រុងមីលបួន ១ ពួកយើងចង់បានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ពីសកម្មភាពនោះ ដោយយុទ្ធសាស្ត្រ -
 ច្បាប់ទីក្រុងស៊ីធីដែលកំពុងតែទំនាយការណ៍នៅក្នុងចំណោមជនជាតិស៊ីបង់ដែលរស់នៅក្នុង
 ប្រទេសអូស្ត្រាលី ហើយនិងនាយកនោះ ចេញទៅក្រៅប្រទេស ១ កាលណា
 យកការព្រួយ ហើយ សេអ៊ីអា និងបញ្ជូនព័ត៌មាននោះទៅឱ្យអង្គការអូស្ត្រាលី ១

ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧២ ជុន ហុបតីន សិរិយាប្រាប់មកខ្ញុំថា រ៉ូអាណាល់ ត្រូវធ្វើជា
 មន្ត្រីរមេបញ្ជាការរបស់ខ្ញុំ ហើយខ្ញុំត្រូវរាយការណ៍អ្វីក៏ប្រាប់ទៅគាត់ ១ រួចហើយ -
 ទើប រ៉ូអាណាល់ ចាត់ចែងការងារប្រើមកឱ្យខ្ញុំ ហើយខ្ញុំត្រូវរាយការណ៍តាមមាត់
 ផ្ទាល់ប្រាប់ទៅគាត់ ១ ខ្ញុំត្រូវឃ្នាំមើលក្រុមមតិស្រុករបស់ខ្លួនជាតិដែលកំពុងតែសម្របសម្រួល
 ទស្សនកិច្ចនៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ពីព្រោះ នៅក្នុងចំណោមពួកនោះ មានបុគ្គលិខ្លះ
 ដែលមានសកម្មភាពប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខទីក្រុងប្រទេសជាតិអាមេរិក ១

ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧២ ខ្ញុំបានទាក់ទងមិត្តភាពនិងបុរសពីរនាក់ឈ្មោះ រ៉ូណាល់ឌីន -
 Ronald Dean ហើយនិង គីមបារណាប៊ី Kim Barnaby ១ ហើយមាន
 មិត្តភក្តិដូចពួកគេ ហើយនិងចូលចិត្តដើរលេងស៊ីផឹកជាមួយគ្នាផង ១ រ៉ូនឌីនធ្វើការនៅ
 ភោជនីយដ្ឋានមួយ ឯគីមបារណាប៊ី ជាអ្នករកស៊ីម្ហូបជីកទឹកនៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ១ ខែមករា

៩.

ឆ្នាំ ១៩៧៣ ខ្ញុំបានជួបស្តាប់និងនាវីម្នាក់ឈ្មោះ ដាយ៉ាន់ ស្តាឌីល ដែលខ្ញុំត្រូវបានរៀបការ
ជាមួយទៅថ្ងៃក្រោយ ។

ខ្ញុំបន្តធ្វើការស៊ើបអង្កេតឱ្យលេអឹម៉ាយ៉ាងនេះ រហូតដល់ថ្ងៃទី១១មិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៣
នឹកកាលបុរេធ្វើទទួលនាមដែលនាំប្រាប់ខ្ញុំទៅជនជាតិអាមេរិកម្នាក់ឈ្មោះ ការ៉ុល ។ គាត់
ជាសក្តិ ៥ លេអឹម៉ា ។ ការ៉ុលស្នើឱ្យខ្ញុំទៅរៀនចម្លងកម្រងចម្លង ៣ ថ្ងៃនៅ
កន្លែងមួយនៅថា កសិដ្ឋាន ។ កន្លែងនោះជាទីហាត់ប្រើកម្លាំងមួយយ៉ាងទំនើបបំផុត -
ភាគភ្នាក់ងារលេអឹម៉ា ហើយទាំងនោះក្នុងតំបន់ទ្រុឌភ្នំទំនេរដ្ឋព្រំដែនលើស ចម្ងាយ
ប្រមាណបើសឡានអស់ ៨ ម៉ោងពីទីក្រុងស៊ីតនី ។ សក្តិ ៥ ការ៉ុល ជាច្រើនលេអឹម៉ា
ជាផ្នែកបំបែកដែលខ្ញុំត្រូវបានជួប ។ ក្រោយពីធ្វើការម្នាក់ៗចប់ហើយនិងបានភិក្ខុ
ម្នាក់ពីបុគ្គលខ្លះ ដែលខ្ញុំត្រូវបានជួប ។ ក្រោយពីធ្វើការម្នាក់ៗចប់ហើយនិងបានភិក្ខុ
ម្នាក់ពីបុគ្គលខ្លះ ដែលខ្ញុំត្រូវបានជួប ។ ការ៉ុលបានបញ្ជាក់ឱ្យខ្ញុំទ្រង់សក្តិជា ពលករ
។ រហូតដល់ថ្ងៃទី១១មិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៣ លេអឹម៉ាយ៉ាងបានទៅក្រុងស៊ីតនី ៣៧៥០ -
ដុល្លាក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ខ្ញុំទទួលបានលេខ ១១ ៣៧៦ ។ ខ្ញុំប្រាប់គាត់ថា
ខ្ញុំចង់រៀបការជាមួយ ដាយ៉ាន់ រហូតនិងត្រូវបានរៀបរយនៅឯសង្កាត់ទំនេរដ្ឋព្រំដែន -
ស៊ីតនី ។

ខ្ញុំបន្តការស៊ើបអង្កេតនាវីម្នាក់ឈ្មោះ ដាយ៉ាន់ ស្តាឌីល រហូតដល់ថ្ងៃទី១១មិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៣
ខ្ញុំបានធ្វើការជាមួយភ្នាក់ងារលេអឹម៉ាមួយក្រុមដែលធ្លាប់មើលកន្លែងប្រជុំគ្នាធំមួយពីក្រៅនោះ នៅ
ក្នុងចំណោមនោះ មានបុគ្គលមួយចំនួនដែលលេអឹម៉ាកំពុងតាមដានមើលសកម្មភាព ។
ទំនេរដ្ឋព្រំដែន ឆ្នាំ ១៩៧៥ ខ្ញុំបានជួបនិង ការ៉ុល លាជាថ្មី ។ គាត់ស្នើឱ្យខ្ញុំរៀនចម្លង
ថ្ងៃរបស់ខ្ញុំ មុននិងគិតដល់បញ្ហាបុរេវិជ្ជាអ្វីពុំទៀតជាមួយនិងលេអឹម៉ា ។ ខ្ញុំត្រូវធ្វើជា
ភ្នាក់ងារជំនួយសិនបាន រហូត ។ ខ្ញុំរៀនចម្លងព័ត៌មានពីជាមួយ ដាយ៉ាន់ នៅទំនេរដ្ឋព្រំដែន

ឆ្នាំ ១៩៧៥ ហើយក៏ត្រូវបានបំបែករស់នៅឯរដ្ឋវិស៊ុលវែន អូស្ត្រាលីវិញនៅខែកុម្ភៈ ។
 ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ខ្ញុំរកបានការធ្វើជាអ្នកជួយការងារកាប់ទទួលខុសត្រូវកម្មវិធីរដ្ឋានរបស់ -
 ជនម្នាក់ឈ្មោះ ជុន គូក Joim Cook នៅក្នុងស្រុក Koolylin ។
 ដំបូង ហើយនិងខ្ញុំក៏បន្តរស់នៅធ្វើការនៅទីនោះទៅ ។

ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ខ្ញុំទទួលបានព័ត៌មានថា នៅម្តុំខ្ញុំរស់នៅមានមន្ត្រីប៉ូលីសច្រើន -
 និងអ្នកធ្វើនិយោជន៍ខ្លះដែលចូលរួមជាមួយពួកចោរ ប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ មានលែងលែង
 ក្តីសង ហើយនិងការពារប្រើពេលវេលាផ្សេងៗ ។ ខ្ញុំក៏រាយការណ៍ប្រាប់ទៅ ការសុំ
 តាមរយៈទ័ត វ៉ិអាណុល ដែលបានមកជួបនិងខ្ញុំនៅទីក្រុងវែល ។ សេអ៊ីអាភីស៊ែប
 តាមដានទៅទីនោះ ហើយបញ្ជូនព័ត៌មានជាបន្តទៅរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ។ វ៉ិ អាណុល
 បញ្ជាក់ប្រាប់មកខ្ញុំថា ខ្ញុំត្រូវធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅសក្តិ ២ សេអ៊ីអាម្នាក់ដែលរស់នៅ
 ក្នុងរដ្ឋវិស៊ុលវែន អូស្ត្រាលីហ្នឹង ហើយដែលគេដឹងមកជួបទាក់ទងនិងខ្ញុំ ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំនៅ
 តែបន្តធ្វើជាភ្នាក់ងារជំនួយដដែល ។ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៥ សក្តិ ២ សេអ៊ីអា ឈ្មោះ -
 គ្រីស រីចារដុន Chris Richardson មកជួបនិងខ្ញុំ ហើយគាត់បញ្ជាក់ប្រាប់
 ខ្ញុំថា គាត់នេះហើយជាមន្ត្រីរមេបញ្ជាការរបស់ខ្ញុំ ។

ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៧ ដំបូង ហើយនិងខ្ញុំបានលាឯងគ្នា ។ ដំបូង
 ត្រូវបានបំបែករស់នៅជាមួយម្តាយគាត់ស៊ីតនីវិញ ចំណែកខ្ញុំ ខ្ញុំត្រូវបើកបរលក់ទិញ
 ទាក់ទងគ្នាឱ្យកម្រៃដែលនៅឆ្ងាយដាច់ប្រយោល ហើយត្រូវបានបំបែកធ្វើការជាភ្នាក់ងារ
 សេអ៊ីអា ពេញលក្ខណៈវិញ ។ នៅក្នុងរយៈកាលពីខែមិថុនាទៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ
 ១៩៧៧ ខ្ញុំមិនធ្លាក់ចូលបំពេញសកម្មភាពអ្វីច្រើនឱ្យសេអ៊ីអាទេ ។ មានតែបេសកកម្មមួយ
 ធំដែលខ្ញុំបាន ដើរតួជាសំខាន់ដើម្បីចាប់ផ្តើមពីរណាក្នុងចំណោមដង ៤ នាក់ ដែលបាន -

ប្រធានថា និងដាក់គ្រាប់បែកកម្រិតស្ថានីយ៍គមនាគមន៍នៅនាវា វិស្វកម្ម North
 West Cape ។ កងទ័ពអាមេរិកប្រើស្ថានីយ៍គមនាគមន៍នេះដើម្បីទាក់ទងជាមួយ
 កងនាវាបុរេជីករពូជដល់មហាសមុទ្រអាស្ត្រាលីកខាងត្បូង ។ សកម្មភាពវិទ្ធុង្រនា -
 នេះជាការតវ៉ាប្រឆាំងនឹងសេរីភាពដែលកំពុងតែរៀបចំសង់មជ្ឈមណ្ឌលមួយនៅព្រំប្រាម ប្រាប់
 Pine Gap ក្នុងតំបន់ប្រទេសអូស្ត្រាលីកណ្តាល Central Australia ។
 តាមការនាំចេញ ព្រំប្រាមជាស្ថានីយ៍ប្រើសំរាប់ជួយដល់ការបើកបរនាវាដោយដំរី
 រកទិសតាមរបៀបអូរម៉ូហ្គា " គឺជារបៀបបើកបរយ៉ាងដាក់លាក់ណាស់ " ។
 ប៉ុន្តែតាមពិត គេសង្ឃឹមថាសេរីភាពប្រើស្ថានីយ៍ ព្រំប្រាម ដើម្បីទាក់ទងជាមួយ -
 ការវិទ្យាសាស្ត្រពិសោធន៍និងចេញទៅកាំជ្រួចដែលអាចព្យួរទៅទ្វីបមួយទៅទ្វីបមួយទៀត
 ៣១ ICBM ។ ដើម្បីនិងបង្ហាញឱ្យឃើញថា គេមិនមែននិយាយលេងទេ
 ក្រុមអ្នកបះបោររស់នេះបានដាក់គ្រាប់បែកកម្រិតរោងចក្រធ្វើឈើមួយនៅ ប្រាង ប្រាង -
 Bunbury ក្នុងរដ្ឋវិស្វទេន អូស្ត្រាលីឃ្នា រួចជាស្រេច ។ តាមរយៈទិន្នន័យកម្រិត
 ហើយនិងឱ្យការផ្សព្វផ្សាយ ខ្ញុំអាចតាមដានចលនាទែនដនជាតិអូស្ត្រាលីទាំងពីរនាក់ -
 រហូតដល់ចាប់ពួកអ្នកនោះបានជាទីបញ្ចប់ ។ ដោយមានអ្នកទិញវិទ្យុខ្ញុំជួយប្រាប់ផង
 ខ្ញុំអាចតាមដានពួកក្រុមបះបោរយ៉ាងនេះ ៣ នាក់ថែមទៀតដែលជាជនជាតិអាមេរិក
 ពេលដែលពួកនោះធ្វើដំណើរទៅកាន់រដ្ឋសៅ អូស្ត្រាលីឃ្នា South Australia
 ដល់កន្លែងនោះ ទើបភ្នាក់ងារសេរីភាពចាប់យកពួកគេទៅ ។ ចុងខែវិច្ឆិកា ខ្ញុំ
 ទទួលការស្នើសុំព្រឹត្តិការណ៍ គឺម ពួកណាប៊ី ឱ្យទិញគ្រឿងម៉ាស៊ីនសំរាប់ទូតក្តោង លានុក
 ហើយទៅលេងវិស្វកម្មកាលបើកបរទូតក្តោងជាមួយគាត់ហើយនិង រ៉ុនដិន ។ អ្នកទាំង
 ពីរនៅទីក្រុងសេប៊ូស៊ី City ក្នុងប្រទេសញីធីន ខ្ញុំស្នើសុំការអនុញ្ញាត

យល់វិស្សមកាលពី ការសុំ ហើយគាត់ក៏យល់ព្រម ។ ខ្ញុំរត់ហាងរកស៊ីទិញ រដ្ឋសុខាភិបាល
 ដែលប្តូរហើយប្តូរកម្រៃព្រឹត្តិការណ៍នៅថ្ងៃ ២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៧ ។ ខ្ញុំទៅដល់ទូក
 ក្នុងស្ថានភាពនៅថ្ងៃ ១ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៧៨ ហើយបើកបរវាងចន្លោះប្រទេស
 ហ្វីលីពីន កម្ពុជាទៅ រកទីក្រុងម៉ានីល ។

ខ្ញុំ ហើយនិង ឌីន រដ្ឋសុខាភិបាលបើកបរទូកជាមួយគ្នាទៅទៀត ។ ខ្ញុំទាក់ទង
 ទៅ ការសុំ វិញ ហើយនិយាយប្រាប់គាត់ថាខ្ញុំចង់ទៅប្រទេសហ្វីលីពីន មួយដល់ខែ មួយក្រោយ
 គាត់ក៏យល់ព្រមអនុញ្ញាតតាមលេខកូដិយូស្ត្រូ ១៧៧ ។

ពេលដែលខ្ញុំត្រូវត្រឡប់ទៅវិញ ខ្ញុំបាន គឺ ហើយនិង ខ្ញុំនិយាយថា
 ថា គ្មានការណាមួយបើកបរទូកទៅក្នុង ហើយនិងវិលត្រឡប់មកវិញនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ
 ទាំងពីរគាត់ក៏បាន រដ្ឋសុខាភិបាលដើរជាមួយនិងគេទៀត ។ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំ ក៏បាន
 រដ្ឋសុខាភិបាលដើរជាមួយគាត់ទៅ កោះប្រូឡាវ៉ាន់ Palawan រដ្ឋប្រូមាយ -
 Brunei ប្រទេសថៃ ហើយនិងត្រឡប់មកវិញនៅខែកញ្ញាបុគ្គល ។ ខ្ញុំ
 បញ្ជាក់ប្រាប់ទៅវិញថាខ្ញុំអាចនិងធ្វើបាន ។ ខ្ញុំក៏ត្រឡប់ទៅវិញនៅដើម
 ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៧៨ ។

ពេលដែលត្រឡប់ទៅវិញ ខ្ញុំបានព័ត៌មានប្រាប់ គ្រីស វិភាគលុប អ៊ីន
 លើកដែល ឌីន ហើយនិង ពួកយើង បាន រដ្ឋសុខាភិបាលដើរតាមទូកជាមួយគ្នា ។ ពីព្រោះ
 ខ្ញុំចង់បានការអនុញ្ញាតពីការសុំនិងដើម្បីនិងផ្អាកការងារខ្ញុំ ។

ថ្ងៃ ២៥ ខែមិថុនា គ្រីស ឧទ្ទេសនាមណែនាឱ្យខ្ញុំស្នាក់នៅក្នុង
 Chuck Mc Kinley ដែលជាជនជាតិអាមេរិក ពាក់លើ ៣ សេអ៊ុយ ហើយ
 ធ្វើជាអ្នកជំនួយដល់ ការសុំ ។

ដាក់ចាំកំណត់ ក៏លើកចេញប្រយុទ្ធនៃកម្មវិធីដែលដាក់ចង់និយមខ្ញុំបំពេញនិយម
 គាត់ នៅពេលដែលខ្ញុំបើកបរទូកក្នុងទៅទីចៅយនិងគ្រឿងបរិក្ខារ ។ នៅ
 ក្នុងបេសកកម្មនេះ គ្រូង្រង់ការនិយមនិងទីតាំងការសម្របសម្រួលកម្ពុជា ដើម្បីនិយម
 នៅលើអាកាសយានយន្តទៅដាក់ដាក់វានៅក្នុងទ្រុងកម្ពុជា ហើយនិងបញ្ជូននោះ
 ដើម្បីចេញមកវិញនៅដើមខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ។

លើកអា មានព័ត៌មានខ្លះព្រមទាំង ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់ជាព័ត៌មានចាស់ប្រមូលផ្តុំ -
 ទៅលើការចាំបាច់ ។ បេសកកម្មនេះមានពីរដំណាក់កាល ។ ពេលដែល
 ខ្ញុំបើកបរទូកទៅប្រទេសថៃ ខ្ញុំគ្រូង្រង់បើកបរទូកនៅក្នុងទ្រុងកម្ពុជានៅតាមដង
 ទន្លេស្រីរាជ ។ គ្រូង្រង់ថតរូបនាវានោះទៅត្រីហើយនិងស្ថាប័នបេសកកម្មកាល
 វិទ្យុ ហើយនិងកំណត់មើលថាគ្រូង្រង់ប្រើប្រាស់បរិក្ខារអ្វីដែលទៀត នៅពេលធ្វើ
 ដំណើរគ្រឿងបរិក្ខារ ។

នៅក្នុងបេសកកម្មនេះ គ្រូង្រង់ថតរូបកោះនៅផ្នែកនិរតីនៃកម្ពុជា ដែលនៅ
 ជាប់ជិតនឹងទន្លេស្រីរាជ - យួន ហើយនិងទ្រុងកម្ពុជានៅតាមដង ។ ហើយនិងកោះ
 នៅផ្នែកពាយព្យ ជាប់ជិតនឹងទន្លេស្រីរាជ ។ គ្រូង្រង់ថតរូបមុនហើយនិងក្រោយ
 ពេលត្រីក្រណាត់ចម្លើយ ដោយប្រើប្រាស់ភ្នែកទេសដ្ឋាន ។ ហើយគ្រូង្រង់ថតនាវានៅ
 ក្នុងចន្លោះពេលដែលទូកចូលមកដិត ។ យ៉ាងដូច្នោះ ខ្ញុំអាចជ្រើសរើសកំណត់ -
 កម្រងថតនិយម ហើយនិងមុខដែលគ្រូង្រង់ថតរូប ។ ការណែនាំកម្រងថតនោះទៅ
 ដ្ឋានមើល លើកអា អាចនិងកំណត់ថាវាទទួលបានជាទីតាំងនាំដំបូង តើវាមាន
 ធុនអ្វី កម្រងថតនោះ ហើយនិងកំណត់មើលដែលទៀតថាវាទទួលបានជាទីតាំងយោធា ។
 ខ្ញុំគ្រូង្រង់ថតរូបនាវានោះទៅត្រីណាមួយដែលខ្ញុំជួបប្រទះ ។ ថតនាវាបន្ថែម -

ទៅនឹងរូបថតដែលខ្ញុំបរកបាន ពេលដែលខ្ញុំធ្វើដំណើរទៅខាងជើង ។ យ៉ាងដូច្នោះ
 គោរពអាចនឹងពិនិត្យមើលវិទ្យុអាកាសដែលមាននៅលើនាវា នោះ ជាការបញ្ជាក់
 បន្ថែមដល់វិបត្តិដ៏ធំនៃនាវា រទិទ្យុទាំងឡាយ ។ រូបថតដែលខ្ញុំបានដាក់មានឱ្យ
 លេអ៊ីអាចប្រាប់គ្រាន់ដើម្បីនិង រៀបចំដំណើរការប្រយោគ រូបថតខាងក្រៅដូចគ្នានឹងនា
 វា រលោកប្រតិទិនរូបថត ។

តាមការសង្ស័យរបស់លេអ៊ីអា គម្ពីរច្បាប់ជាមានកាត់ប្រក្រីងប្រកាស្ទាប់ -
 ហើយនឹងចាប់យកនាវាដ៏ធំនាវា នៅព្រៃទឹក ក្នុងតំបន់ទល់ផែនដីក្នុងព្រៃដើម្បីនិងតាមដាន
 មើលប្រកាសនាវាណាដែលកាត់ទល់ផែនដីនោះ ។ ប្រដាប់ស្តាប់នៅព្រៃទឹកដែល -
 អាចមានប្រដាប់ខ្លួនតាមវិទ្យុក្រីងទៅនឹងប្រដាប់ប្រាសព្រៃវិទ្យុនៅលើផែនដីដែល
 អាចលាក់កប់ក្នុងពេល ឬប្រក្រីងប្រកាសដ៏ធំទៀតដែលប្រើសំរាប់រលោកប្រតិ
 ទិនរូបថតពិនិត្យមើលខ្ញុំអស់រលោក ឱ្យបានដាក់ច្បាប់ ។ ដោយមកពីការសង្ស័យយ៉ាងនេះ

ហើយបានជា លេអ៊ីអាប្រដាប់ប្រើទូរកញ្ចាងទៅយកការ ពីព្រោះវាគ្មានឱ្យលេអ៊ីអា
 ដឹងទេ ហើយប្រដាប់ទៀតទូរកញ្ចាងមានទំហំតូច មិនអាចឱ្យនាវាចាប់បានទេ ។

នៅក្នុងចេតកម្មខ្ញុំមួយផ្នែកទៀតមានការកំរើកមើលរលកអាកាសវិទ្យុដែល
 ប្រើនៅក្នុងតំបន់នោះ ដើម្បីនិងធ្វើការទាក់ទងគ្នាពីនាវាមួយទៅនាវាមួយទៀត
 ហើយនឹងពីនាវាទៅផែនដីនោះ ។ លេអ៊ីអាប្រដាប់ផែនដីទៀតអស់រលោក ឱ្យបានច្បាស់
 លាស់មុននឹងបញ្ជូនគ្នា ក៏ដោយមកផែនដីកម្ពុជា ។ យ៉ាងដូច្នោះនាវា លេអ៊ីអាអាច
 វិញខ្លួន ធ្វើការចម្រើនជាមួយនិងនាវា រលោកប្រតិទិនរូបថត ហើយនឹងយានដឹកវិទ្យុនៅលើ
 ផែនដីនោះ ។

ប្រក្រីងបរិក្ខារ ដែលខ្ញុំធ្វើដំណើរទៅលើទូរនៅប្រទេសថៃ

នាំនិងអនុញ្ញាតឱ្យចេញច្បាប់សញ្ញាទិវិទ្យ គ្រប់រយកសាកាល តាំងពីរយកសាកាលខ្លួនរហូតដល់
 រយកសាកាលទី២១៩៩ ។ ត្រូវរៀបចំដាក់វិទ្យុសាកាលជំនប់រកទិវិទ្យនៅលើទូក
 ដើម្បីរៀបចំរកប្រភពដ្ឋានយន្តនៅលើទីនេះ ហើយពិធីរៀបចំដាក់ប្រដាប់ថត
 បញ្ចូលយន្ត ដើម្បីថតការផ្សាយទាក់ទងនឹងការផ្តល់ជំនួយសេដ្ឋកិច្ច ។ លេខ អ៊ីកា
 និងរៀបចំដាក់ប្រតិបត្តិការដាច់ខាត ហើយនិងប្រដាប់ថតបច្ចេកទេសរៀបចំអូសម៉ូតូ -
 ថែម
 មួយទៀត ប្រដាប់ថតបច្ចេកទេសរៀបចំអូសម៉ូតូទាំងបញ្ជាក់ប្រតិបត្តិការបើកបរបាន -
 យ៉ាងដាក់លាក់យ៉ាង ។

នេះជាបេសកកម្មដែលផ្តល់ឱ្យលើ ភាគ ម៉ាក ឌីនធី ។ ភាគព្រទាំងផ្តល់
 ឱ្យទាក់ទងរួមចំណែកនិងការងារផ្សេងៗទៀតនៃការងារ លេខ អ៊ីកា ដែលខ្ញុំត្រូវធ្វើសេចក្តីវាយការ
 ទិវិទ្យនៅឯព្រំដែនកម្ពុជា ។ ដីដាំដុះដាំនិរន្តរណ៍ម្នាក់ ភាគលក្ខ ២ លេខ អ៊ីកា ឈ្មោះ
 ដើម លេខ អ៊ីកា James Anlott ។ ខ្ញុំត្រូវផ្តល់ទាក់ទងនិង -
 ភ្នាក់ងារនេះ ដោយទុកលេខមួយទិវិទ្យនៅកន្លែងទទួលបាននូវទំនេញការ ប្រយុស
 Grace Hotel នៅព្រំដែនកម្ពុជាទី ១២ ទីផ្សារ ។ នៅក្នុងសារនោះ
 ខ្ញុំត្រូវធ្វើទិវិទ្យនៅមកដល់ដីខ្ញុំនៅកន្លែងព្រំដែននោះយ៉ាង ៦ ម៉ោង ។

ដល់ពេលដែលផ្តល់ទាក់ទងនិងការងារផ្សេងៗ ភ្នាក់ងារលេខ អ៊ីកា ត្រូវផ្តល់យុទ្ធសាស្ត្រ
 ទិវិទ្យ ព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃពីការផ្តល់ប្តូរនូវទិវិទ្យនៅក្នុងបេសកកម្ម ហើយនិងបញ្ជូន សេចក្តី -
 ការងារលើបេសកកម្មទិវិទ្យ ភាគ ម៉ាក ឌីនធី ។ លេខ អ៊ីកា ត្រូវរៀបចំដាក់ថែម
 ដាក់ប្រតិបត្តិការ បច្ចេកទេសរៀបចំអូសម៉ូតូ ហើយនិងផ្តល់នូវទិវិទ្យនៅទីផ្សារថែមទៀត។
 កាលណា រៀបចំអូសម៉ូតូប្រចាំថ្ងៃ ខ្ញុំត្រូវរៀបចំផ្តល់បើកបរទូក ហើយនិងកំរិតពេល
 យ៉ាងដែលត្រូវទាក់ទងតាមទិវិទ្យជាមួយនិងភាគ ។ បើសិនជាមានការយឺតយ៉ាវ

នៅក្នុងការបំពេញបេសកកម្មខ្ញុំ ត្រូវបានកំណត់កន្លែងណាមួយដែលខ្ញុំត្រូវបញ្ជូនព័ត៌មាន -
របស់ខ្ញុំ ។ ប្តីមួយនៅក្នុងឈ្មោះសម្រេចថា មរយៈនៃនាវាណាមួយទៀត ប្តីមួយនៅ
រង្វង់ប្រិយភាព ។

ខ្ញុំបានបញ្ជាក់ប្រាប់ទៅ ម៉ាក គីនលីថាខ្ញុំមិនអាចនឹងបំពេញបេសកកម្មបានទេ -
បើគ្មានការយល់ព្រមពី រ៉ុន ឌីន ។ គាត់ក៏ឆ្លើយមកខ្លីវិញថា រ៉ុន ឌីន មុខជា -
នឹងលុបចិត្តហើយ បើសិនជាសេអ៊ីអាចរង់ចាំ ៤០០០ ដុល្លារទៅគាត់សំរាប់ប្រើប្រាស់

ទុកយ៉ាងដូច្នោះ ។ ម្យ៉ាងទៀតបេសកកម្មនេះគ្មានគ្រោះថ្នាក់អ្វីទេ ។

រួចហើយទើប គាត់ ម៉ាក គីនលី ប្រាប់បញ្ជាក់មកខ្ញុំថា សេអ៊ីអាចនឹងយកព័ត៌មាន -
របស់ខ្ញុំមកប្រើសំរាប់ធ្វើអ្វី ។

នាវាពិសេសដែលសេអ៊ីអាត្រូវប្រើនៅខែមករា ឆ្នាំ ១៩៧៤ ជានាវាមួយធ្វើ
ពីដាតិដវឌ្ឍសទិករីនម៉ា មាន រៀងដូចជានាវា រេនាទ្រីកម្ពុជា ។ ផ្នែក
ខាងលើរៀបចំនៅ លើក្នុងនាវាមួយដែលជានាវា យាមឡាត អ៊ីកាលី មាន លើក -
ខ្លាំងអាចទ្រើងដល់ទៅ ៦៥ គ.ម ក្នុងមួយម៉ោង តាមកម្ពុជាដាក់ក្នុងនៃម៉ាស៊ីន
ប្រើសំរាប់ទាញទឹក ។ នាវា រេនាទ្រីកនេះ ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រេស្រាមប្រើប្រាស់
ផ្សេងពីសំរាប់ធ្វើការតាមដាន ដូចជានាវា រេនាទ្រីក លើកលែងតែស្លាក ។ ស្លាក ប្រើជា
ទម្រង់បំបែក ប៉ុន្តែវា ប្រើសំរាប់មើលរបស់នៅ ក្រោមទឹក ។ ហើយវា
ត្រូវបើកបរនៅក្នុងចំណោមនាវា ដទៃទៀតកុំឱ្យគេចាប់ភ្នែកបាន ។ ក្រុមនាវិក
នាវា គឺលទ្ធផលជាភ្នាក់ងារ សេអ៊ីអាត ជាតិកម្ពុជា ដែលបានទទួលការ បង្ហាត់របស់ខ្ញុំយ៉ាង -
ថ្មីក្នុងផ្នែកប្រើប្រាស់វិទ្យុហើយនិងនរណាក៏អាចស្រាវជ្រាវបាន ។ នាវា សេអ៊ីអាត ត្រូវ
ដឹកនាំភ្នាក់ងារទៅទម្លាក់ទៅជិតកោះ ដែលបានប្រើសេរីសតាមការ ពិនិត្យពិចារណា

១៧.

មើលរូបថតយកពីរបេសកកម្មខ្ញុំ ។ ត្រូវដាក់ភ្នាក់ងារឱ្យទៅប្រតិបត្តិការតែ
 ម្នាក់តែឯងប្រជាគូរ ។ ភ្នាក់ងារទាំងឡាយត្រូវពិនិត្យមើលយ៉ាងម៉ត់ចត់ទី -
 តាំងផ្សេងទុំនៅលើកោះ ។ បើលិខិតអាចធ្វើបាន ត្រូវរៀបចំដាក់
 គ្រឿងគ្រាប់អាវុធសព្វគ្រប់នៅជិតខ្សែអាកាសនៃស្ថានីយ៍វិទ្យុ ។ កាលណា
 គេបញ្ជាក់ឱ្យដឹងថា គ្រឿងគ្រាប់នោះនឹងធ្វើឱ្យវិវត្តកម្រិតមើលរបស់កម្ពុជា។
 ភ្នាក់ងារសេរីអាចត្រូវដាក់នៅលើកោះ គ្រឿងគ្រាប់ប្រាស់ជាសព្វគ្រប់ដល់ការបើកបរ
 ទូកដែលដើរតាមរលកអាកាសខ្ញុំ ហើយគេអាចនឹងបញ្ជាបិទបើកវាពីចម្ងាយបាន ។
 ភ្នាក់ងារម្នាក់ត្រូវពិនិត្យមើលកោះឱ្យបានល្អិតល្អន់ ហើយមកជួបនឹងទូកវិទ្យុកាលណា
 ចំពេលរូបសកកម្មចប់ ។

នាវា នេសាទត្រីសេរីអាចត្រូវបំបែកចេញទៅទាំងភ្នាក់ងារតាមវិទ្យុនៅក្នុងតំបន់នោះ
 ហើយប្រើគ្រឿង លូណា ដើម្បីនឹងកំណត់មើលថា តើមានមីននៅក្នុងទឹកឬទេ ។
 តាំងពីពេលដែលភ្នាក់ងារចុះពីទូករហូតដល់ពេលត្រឡប់មកវិញ ប្រតិបត្តិការនេះ -
 ត្រូវទាមទារពេលវេលាអស់ ៥ ថ្ងៃ ។ ព័ត៌មានដែលយកបានទាំងប៉ុន្មានត្រូវ
 បញ្ជូនទៅផ្ទាល់ទៅ សេនាធិការសេរីអា ខាងចាត់ថែទាំផែនការនៅអាមេរិក លំ
 ដាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងផែនការចំពោះកម្ពុជា ។ គឺរៀបចំទីសង្កេតបើក
 បរទូកទៅរកឆ្នុរសម្បទ្រដោយគ្មានគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងរបេសកកម្មរបស់ខ្ញុំ ហើយនឹងនា
 វា នេសាទត្រីខ្លាំងក្លាយគ្រាន់តែជាមួយផ្នែកនៃប្រតិបត្តិការដែលសេរីអា កំពុងតែរៀប
 ចំដើម្បីយកព័ត៌មានឱ្យបានប្រើប្រាស់បំផុតពីកម្ពុជា ។

អាក់ ម៉ាកគីនលី បាននិយាយប្រាប់មកខ្ញុំផែនការខ្លះពុំរបស់សេរីអាចំពោះ កម្ពុជា
 ហើយតើវាទាក់ទងយ៉ាងណានឹងរបេសកកម្មខ្ញុំ ។ គោលបំណងរួមរបស់សេរីអា គឺ

ធ្វើយ៉ាងម៉េចឱ្យមាន រដ្ឋាភិបាលមួយរាល់បអា មេទិកត្រូវបំបែកកាន់រដ្ឋអំណាចនៅកម្ពុជាវិញ។
 វាអាចនឹងទៅជាយ៉ាងនេះបាន តែការណា ក្រោយពីមាន រដ្ឋប្រហារមួយ ។ ប៉ុន្តែ
 លើកអាមិនហ៊ានលូកដៃចូលផ្ទាល់ទេ ពីព្រោះ លើកអាមាន ឈ្មោះអាក្រក់ខ្លាំងពេក -
 ថាបានចូលជ្រៀតជ្រែកក្នុងបញ្ហា ផ្ទៃក្នុងនៃប្រទេសដទៃទៀត ជាពិសេសនៅប្រ-
 ទេសស៊ីប៊ី ។ ម្យ៉ាងទៀត សាធារណមតិនៅប្រទេសអាមេទិកកំពុងតែចោទប្រ-
 កាន់យ៉ាងខ្លាំងដល់រដ្ឋអំណាចនៃ លើកអាផង ។ ដូច្នេះ ហើយចំពោះប្រតិបត្តិការ
 ទាំងប៉ុន្មាននៅកម្ពុជា គឺត្រូវតែមានជនជាតិកម្ពុជាជាអ្នកចាត់ចែងវា ។

អ្នករៀនខ្លួនជនជាតិកម្ពុជាមួយចំនួននៅ ញ៉ូវអូរឺស New Orleans កំពុង
 តែធ្វើការយ៉ាងដិតដល់ជាមួយលើកអា ដើម្បីនឹងរៀបចំបង្កើតរដ្ឋាភិបាលបរទេសមួយ
 ហើយនឹងរៀបចំបង្ហាត់បង្រៀនភ្នាក់ងារ ដោយមានការជ្រាបជ្រែងពីលើកអា ។
 ពួកអ្នកទាំងអស់នេះ បានគិតគូរចាត់ចែង ផែនការមួយចំនួន ដើម្បីលំបាកទៅ ធ្វើរដ្ឋប្រហារ
 នៅកម្ពុជាឱ្យបាន ។ ប៉ុន្តែដោយខ្វះព័ត៌មានជាក់ស្តែងពីក្នុងកម្ពុជា ពួកគេ -
 មិនអាចព្យាយាមផែនការអស់នោះ ឈោះ ។ គេត្រូវការដឹងព័ត៌មាននៅ
 គ្រប់ផ្នែក ទាំងខាងសេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ កសិកម្មហើយនិងយោធា ។

លើកអាបាន រៀបចំប្រតិបត្តិការមួយដើម្បីនឹងយកព័ត៌មានអស់នេះ ។ ប្រតិបត្តិ
 ការលើកអាត្រូវបានចាប់ផ្តើមនៅពាក់កណ្តាលខែកុម្ភៈ ឬនៅខែមិនា ឆ្នាំ ១៩៧៥ កាល
 ណាថា នេសាទត្រីក្លុងក្លាយរបស់លើកអាបានពិនិត្យមើលផ្លូវបើកបរទូកចូលមកក្នុងយូង -
 សមុទ្រកម្ពុជា រួចសព្វអស់ហើយ ។ ភ្នាក់ងារលើកអា ១០០ នាក់ដែលជាជនជាតិ
 កម្ពុជាត្រូវបានកាត់ទល់ផែនការ ហើយនិងធ្វើដំណើរទៅកន្លែងកំណត់សំរាប់ម្នាក់ពុ -
 ហើយនិងយកការឱ្យបាន ។ ភ្នាក់ងារភាគច្រើនត្រូវយកទៅជាមួយខ្លួនប្រដាប់

មួយចូលសំរាប់បញ្ជូនសញ្ញាវិទ្យុ ហើយនិងរូបថតទៅតាមវិទ្យាសាស្ត្រដែលនិង
បញ្ជូនវាប្រឡប់មកវិញនឹងយើងអ្នកមួយនៅប្រទេសថៃខាងឦសាន ។ ប៉ុន្តែប្រដាប់
នោះអាចទទួលបានតែក្នុងសញ្ញាវិទ្យុជាទូទៅទេ ។

ភ្នាក់ងារម្នាក់ពុំត្រូវយកទៅជាមួយខ្លួន គ្រឿងសំភារៈ ស្បៀងសំរាប់រស់នៅ -
ពួក ១២ អាទិត្យ ត្រូវបានកាន់កាប់ក្នុង AK ៤៧ ធម្មតា ហើយនិងស្បៀងពាក់ខ្នាត
តាមរបៀបកម្ពុជា ។ ភ្នាក់ងារខ្លះត្រូវបានវិទ្យុទាក់ទងគ្នាដើម្បីធ្វើការ
ទាក់ទងវិទ្យុផ្ទាល់ជាមួយនិងសញ្ញាវិទ្យុនៅថៃ ។ នៅក្នុងចំនួនភ្នាក់ងារ
ទាំង ១០០ នាក់ អ្នកខ្លះត្រូវធ្វើដំណើរទៅឆ្នេរសមុទ្រ ដើម្បីនិងពិនិត្យមើលទីតាំង
យោធា ហើយនិងរកមើលកន្លែងណាដែលអាចទទួលស្បៀងហើយនិងគ្រឿងសំភារៈ តាម
នាវាកម្រិតបាន ។ តារាងណាកំណត់រកមើលកន្លែងរស់នៅបានហើយ ភ្នាក់ -
ងារចំពួកនេះត្រូវធ្វើដំណើរចូលទៅក្នុងដីគោក រៀបចំមើលកន្លែងដាក់វិទ្យុទាក់
ទង ដាក់ស្បៀង ហើយនិងផ្លូវដេចចេះរត់មកឆ្នេរសមុទ្របាន ។

ប៉ុន្តែភាគច្រើនត្រូវចូលទៅក្នុងកម្ពុជា កាល ហើយនិងរៀបចំកន្លែងរស់ -
នៅ ១២ អាទិត្យកុំឱ្យគេមើលឃើញ ព្រមទាំងរៀបចំគ្រឿងសំភារៈទាក់ទង
ផ្សេងៗ ។ ត្រូវពិនិត្យមើលកន្លែងណាសំរាប់ដាក់ស្បៀង ហើយនិងកន្លែង
ណាមានវាលធំសំរាប់ទម្លាក់មនុស្សហើយនិងស្បៀងតាមយន្តហោះ ។ ត្រូវរាយ
ការណ៍អំពីលក្ខណៈទូទៅនៅក្នុងតំបន់ខ្លួន ហើយនិងអ្វីៗប្លែកខុសធម្មតា រាយការណ៍ឱ្យបាន
ល្អិតល្អន់ ។ ពួកអ្នករស់នៅត្រូវបញ្ជូនរូបថតពីព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ ។

ភ្នាក់ងារមួយក្រុមទៀតត្រូវធ្វើដំណើរទៅកាន់ទីប្រជុំជនធំៗ ដើម្បីនិងរក
មើលមជ្ឈមណ្ឌលហើយនិងទីក្រុងមនោគមន៍ទាក់ទងគ្នា ។ ត្រូវដាក់គ្រឿងលប -

ស្តាប់ការទាត់ទងគ្នា ឬមួយពិនិត្យមើលថា ឱ្យបានច្បាស់សាល់ដើម្បីនិង រៀបចំវិធានការ
សំរាប់ទៅ ផ្ទៃក្រោយទៀត ។ ភ្នាក់ងារមួយក្រុមទៀតដែលមានការពិសោធន៍
ខាងផ្នែកយោធា ត្រូវធ្វើដំណើរទៅ តំបន់សមរម្យមួយចំនួនព័ត៌មានឱ្យបានច្បាស់សាល់
ពីសភាពការណ៍យោធារវាងកម្ពុជា និង ឡាវ តើនរណាជា ភ្នាក់ងារ ។
ព័ត៌មានទាំងអស់នេះ ត្រូវបញ្ជូន ទៅស្ថានីយ៍តមនាគមន៍លេអ៊ីអា នៅ ប្រទេសថៃខាងត្បូង
រួច ហើយស្ថានីយ៍នោះ ទៀតនឹងបញ្ជូន ចេញ ក៏វា ទៅ មជ្ឈមណ្ឌលប្រតិបត្តិការរបស់លេអ៊ីអា នៅ
សហរដ្ឋអាមេរិក សំរាប់ឱ្យគេរៀបចំវិធានការមើលថា រៀបចំកម្លាំងកលាសទុក
ហើយនិង ប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអ្វីពុំដែលត្រូវការ ។ តាមរយៈ ទំនាក់ទំនងកម្ពុជាជាមួយ
លកម្មនៅ ភ្នំអិរវីន លេអ៊ីអា កំពុង តែ បើកយុទ្ធនាការមួយតាមការស្នើសុំ វាយ
ប្រហារកម្ពុជា ហើយនិង បញ្ឈប់ បណ្តាលឱ្យសាធារណៈ ជនទាំងឡាយស្រឡាញ់ចូលចិត្ត
គាំទ្រជន រៀបចំខ្លួន ។ ខាងផ្នែកអន្តរជាតិ លេអ៊ីអា កំពុង តែ ធ្វើការ
ឃ្លុះឃ្លាយឱ្យមិន ដឹងដល់យុទ្ធសាស្ត្រ ទាំងការគាំទ្រជាផ្លូវចិត្ត ទាំងទីប្រឹក្សា
នៅក្នុងប្រទេសលោកលេអ៊ីអាទាំងឡាយ ត្រូវផ្សាយអត្ថបទតាមតារាស័យត ហៅ
ឱ្យជនជាតិកម្ពុជា រួបរួមគ្នា ហើយនិង គាំទ្រ រដ្ឋាភិបាលនិរទេសមួយ ។ ភ្នាក់ងារកម្ពុជា
ដែលបានទទួលការអប់រំពីលេអ៊ីអា ត្រូវ ធ្វើដំណើរ ទៅកាន់ទីក្រុងផ្សេន លោកខាងលិច
ដើម្បីនិង ទទួលការគាំទ្រយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវទំនុកចិត្ត ហើយនិង ជ្រើសរើស
អ្នកស្រុកចិត្តឱ្យចូលធ្វើជា ទាហានសំរាប់ រៀបចំ ប្រហារ ដំណើរយក រដ្ឋអំណាច ។
លេអ៊ីអា ត្រូវ រៀបចំ បង្ហាត់អប់រំ យោធា ឱ្យជនជាតិកម្ពុជា នៅក្នុងប្រទេសនិមួយពុំ ។
លេអ៊ីអា ត្រូវ មើលថា អាចនិង ជ្រើសរើស កងទ័ពបាន ពី ១២០០០ ទៅ ១៥០០០ នាក់ បើ
សំរាប់កម្លាំងនៅ គ្រប់ប្រទេសទាំងអស់ ។ អ្នកស្រុកចិត្តខ្លះ ត្រូវ ទៅ ទទួលការអប់រំ

ពិសេសនៅអាមេរិកផង ។

ខែតុលាឆ្នាំ ១៩៧៩ ត្រូវបង្ហាញពីភ្នំភ្លើងភ្នាក់ងារទិញបាន ៥០០ នាក់រួចជាស្រេច។
ហើយនៅខែមករា ឆ្នាំ ១៩៨០ ត្រូវបង្ហាញទិញបានភ្នាក់ងារ ៦០០ នាក់ទៀត ។
ភ្នាក់ងារចុងក្រោយនេះត្រូវទទួលការអប់រំយ៉ាងខ្លីពីសេអ៊ីអា គឺអស់តែ ៣ ខែទេ ។

ត្រូវបន្តនិយាយអាក្រក់តាមការសែកពីកម្ពុជា នៅពេញមួយឆ្នាំ ១៩៧៩
ដោយប្រើព័ត៌មាន ផងរូងពុទ្ធសង្គមកពីសេអ៊ីអា ។

ការណាភ្នាក់ងារភាគច្រើននៅក្នុងចំណោមអ្នកទាំង ១០០ នាក់ដែលបញ្ជូន
ទៅកម្ពុជាត្រូវបំបែកវិញនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៧៩ ពួកអ្នកអាចនិងរាយការណ៍
ផ្ទាល់ ។ ហើយសេអ៊ីអាបានទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចាប់ផ្តើមរៀបចំផែន
ការស្តិតស្តង់ដាររបស់វាយដំណើរយករដ្ឋអំណាច ។ សេអ៊ីអាបានរៀបចំផែនការយ៉ាង
ប្រតិបត្តិការមួយដើម្បីបញ្ជូនភ្នាក់ងារមកយកការម្តងទៀត នៅខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៩
ដោយប្រើភ្នាក់ងារជាង ៥០០ នាក់ ។ ពួកអ្នកនេះអាចនិងបញ្ជូនព័ត៌មានសំរាប់
ឱ្យសេអ៊ីអាហើយនិងក្រុមព្រឹទ្ធស៊ីវិលកំរិតមើលកម្លាំងកម្ពុជាបានជាប្រចាំថ្ងៃ ។ ភ្នាក់-
ងារសេអ៊ីអាទាំង ៥០០ នាក់ត្រូវបញ្ជូនមកកម្ពុជាតាមផ្លូវទឹក ឬមួយទៀតយន្តហោះពីថ្ងៃ
ដើម្បីនិងចុះច្រើនយោងនៅលើតំបន់ម្នាក់ព្រះ ។ ត្រូវរៀបចំកន្លែងទាក់ទងធម៌
នានាមនី ហើយនិងចាប់ផ្តើមបញ្ជូនព័ត៌មានស្តិតស្តង់ដារតំបន់ខ្លួន ព្រមទាំងអនុវត្តការ
កិច្ចផ្សព្វផ្សាយតាមការណែនាំចំពោះម្នាក់ព្រះ ។ ភ្នាក់ងារភាគច្រើនត្រូវបំពេញ
បេសកកម្មដោយធ្វើការជាគូរពុ ។ ភ្នាក់ងារខ្លះត្រូវខិតខំសង្កេតមើលរបៀប
រស់នៅធ្វើការប្រចាំថ្ងៃនៃកម្មកិច្ចនៅក្នុងកងទ័ពហើយនិងរដ្ឋាភិបាល ។ ភារកិច្ច
នេះពិបាកពិតមែន ហើយ ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវតែដឹងថាអ្នកអស់នោះ នៅទីណាមុននិងធ្វើដូច្នោះ

រដ្ឋប្រហារ ។ ភ្នាក់ងារមួយចំនួនត្រូវខិតខំធ្វើការទាក់ទងជាមួយនិងជនខ្លះ
 ដែលមានសមាសចិត្តស្រឡាញ់លោកសេនី ។ អ្នកអស់នេះត្រូវរាយការណ៍ពីលទ្ធផល
 ចិត្តទុំនៃប្រជាជនចំពោះរដ្ឋាភិបាលថ្មី ។

បុគ្គលិកដែលបានទទួលការអប់រំយោធាត្រូវធ្វើដំណើរទៅកាន់តំបន់សមរម្យចិញ
 និងធ្វើការចាំប្រយោជន៍ មើលសភាពការនយោបាយឱ្យបានយ៉ាងច្រើនបំផុត ។ មួយក្រុម -
 ពីសេសត្រូវខិតខំបន្តរៀបចំប្រព័ន្ធគមនាគមន៍ ទូរស័ព្ទចិញនិងទីលាន ។

នៅក្នុងផែនការសេដ្ឋកិច្ច ព័ត៌មានខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចចិញនិងកសិកម្មក៏ចង់បាន
 ផងដែរ ហើយភ្នាក់ងារទាំងឡាយត្រូវខិតខំពិនិត្យរកមើលជម្រកត្រូវចិញនិងចំណុះ ។
 ត្រូវចាំប្រយោជន៍ មើលប្រព័ន្ធចាត់ចែងទឹក ហើយនិងសម្ព័ន្ធភាពវាស់វែងផ្តល់ទឹកធ្វើស្រែ -
 នៅក្នុងតំបន់និមួយៗ ។ ត្រូវចាំប្រយោជន៍ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ផលស្រូវទាំងដើម ទាំងចុង
 ឆ្នាំ ហើយនិងទំព័រផ្តល់សំរាប់ដាំដំណាំអ្វីផងទៀត ។ ត្រូវកត់សំគាល់ផ្លូវថ្នល់ចិញ
 និងគមនាគមន៍នៅក្នុងតំបន់និមួយៗ ហើយរកមើលកន្លែងណាដែលមានការផែនការនេះហើយ
 និងទីតាំងកងទ័ព ។

ព័ត៌មានល្អិតល្អនយោបាយនេះត្រូវផ្តល់មកឱ្យបុគ្គលិកចាត់ចែងផែនការសេដ្ឋកិច្ចជា រៀង
 រាល់ថ្ងៃ ។ ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចចិញនិងក្រុមជនភៀសខ្លួននៅក្រៅ អិរ៉ាន
 ពេលដែលវាល្អបំផុតសំរាប់ធ្វើរដ្ឋប្រហារនៅកម្ពុជា គឺកាលណាប្រទេសនេះចុះទៅ
 ដោយសារសង្គ្រាមជាទ្រង់ទ្រាយធំជាមួយនិងយួនកាលណាប្រទេសនេះអត់ប្រាប ។
 ចំពោះប្រទេសដែលពឹងផ្អែកទៅលើកសិកម្មយ៉ាងនេះ ប្រទេសនោះនិងចុះខ្សែថយមិន
 ខានកាលណាមានផលដំណាំក្រក់ដោយសារសត្វល្អិតឬរោគដំណាំផងទៀត ហើយកាល
 ណាគ្មានស្រូវបង្ការទុកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ។ សភាពការណ៍បំផុត គឺនៅពេល

ណាដែលកម្ពុជាជួបប្រទះនិងគ្រោះថ្នាក់ទាំងពីរក្រុមទទេ (៦) ទេ ។

លើកអាស៊ីងច្បាស់ថា យួននិងស្រូវកាត រៀបចំបំពាក់សាស្ត្រា ខ្ញុំជម្រាប ច្រើនម្តង - ទៀតនៅឆ្នាំ ១៩៧៨ - ៧៩ ពីព្រោះសំភារៈទាំងប៉ុន្មានដែលនៅសល់ពីសង្គ្រាម កម្ពុជានិង ពេលដែលអាមេរិកលះបង់វា ដទ្បូននេះ វាចាស់លើកខ្លះខ្លះអស់ហើយ ។ សូរ្យវ័ន្ត មុខងារនិងបញ្ជូនអាវុធមកយួនថែមទៀត តើបញ្ជូនវាដល់កម្ពុជា ។ លើកអាស៊ីង អាចនិងយល់ដឹងផែនការសូរ្យវ័ន្តចំពោះ ហាលូយបាន តាមរយៈ ទីនភ្នាក់ងារ លើកអាស៊ីង នៅ ម៉ូលី ។ ហើយលើកអាស៊ីងយកព័ត៌មាននេះ មកប្រើសំរាប់ផ្តន្ទា មើលថា តើនៅ ពេលណាយួននឹងវាយចូលក្នុងយ៉ាងខ្លាំងមកកម្ពុជា ។

តាមធម្មតា លក្ខណៈពេលវេលា ដែលតែមានសង្គ្រាមខ្លាំងនៅ រដូវប្រាំង ។ នៅ ពេលនេះ ហើយ ដែលជំនួយយោធា របស់សូរ្យវ័ន្តទៅយួននិងកម្ពុជា គ្រោះ ខ្លាំងដល់ រដ្ឋប្រហារ របស់លើកអាស៊ីង កម្ពុជា ។ បើសូរ្យវ័ន្តបញ្ជូនសព្វាវុធបីពុម្ពហាលូយ នៅ ដំណាក់កាល ១៩៧៨ - ១៩៧៩ យួននិងចាប់វាយលុកចូលយ៉ាងខ្លាំង នៅ រយៈកាល ទី ៣ ឆ្នាំ ១៩៧៩ ទៅ ទី ១ ឆ្នាំ ១៩៨០ ។ តាមណាភ្នាក់ងារ លើកអាស៊ីង នៅ ម៉ូលីយកព័ត៌មានបានថា យួន វាយលុកនៅ ពេលណា ហើយ លើកអាស៊ីង រៀបចំ ផែនការសំរាប់ធ្វើ រដ្ឋប្រហារ ដំណាលពួកគ្នា ។ ដោយពិនិត្យមើលកត្តា ផ្ទៃក្នុង ប្រចាំថ្ងៃដែលផ្តល់មកពីភ្នាក់ងារ នៅ កម្ពុជា លើកអាស៊ីង ជ្រើសរើសថ្ងៃណា វា ប្រសើរល្អសំរាប់ប្រតិបត្តិការ ។ បើយិន្យាសភាពការ កលិកម្មបណ្តាលនិងកម្ពុជា ចុះ ទៀត ពេលដែលស្រូវ ធ្វើការ រាប់ទល់និងយួន ថែមទៀត លើកអាស៊ីងផ្លាស់ ប្តូរថ្ងៃ រដ្ឋប្រហារ ទៅតាមកាលៈ ទេសៈ នេះ ។

ស្រូវ ប្រុងប្រយ័ត្ន រើសថ្ងៃ ទី ១ ធ្វើ រដ្ឋប្រហារ និយាយ ម៉ត់ចត់ ថែម ទទេ ពីព្រោះ

រដ្ឋាភិបាលថ្មីត្រូវដើមរដ្ឋអំណាចយ៉ាងអាចរាលដាល ទាំងខាងផ្នែកនយោបាយ យោធា
 ហើយនិងសេដ្ឋកិច្ច ។ ដោយតាមដានមើលទិស្វាកអាស្រ័យហើយនិងសកម្មភាពកម្មាភិបាល
 នៅក្នុងបក្សហើយនិងកងទ័ពយ៉ាងជាក់ច្បាស់ សេដ្ឋកិច្ចនិងចាប់ខ្លួនពួកអ្នកអស់នោះបាន
 ហើយនិងយករដ្ឋាភិបាលថ្មីមកដាក់ជំនួសវិញ ។ ចំណែកបុគ្គលិកដែលសេដ្ឋកិច្ច រៀបចំ -
 ដាក់នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលថ្មី អ្នកអស់នោះត្រូវបានទទួលការផែនការសព្វគ្រប់ទាំង ហើយនិង
 ពិនិត្យ មើលព្រឹត្តិការណ៍នៅកម្ពុជាជាយូរខែមកហើយ ។ បើកាលណាកងទ័ព
 នៃរដ្ឋាភិបាលរណបអាមេរិកកាន់កាប់ប្រព័ន្ធចាត់ថែមទៀត ហើយនិងដង្កុកផ្សេងៗបានហើយ -
 រដ្ឋាភិបាលថ្មីអាចនឹងស្នើសុំជំនួយពីអាមេរិក ។ អាចស្នើសុំឱ្យបានការទាំងអស់
 សេដ្ឋកិច្ចនិងសំរេចបានគោលបំណងទាំងអស់ ហើយសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកនិងដោះស្រាយខ្លាំង
 ពីព្រោះអាមេរិកត្រូវការផ្តល់សាស្ត្រាវុធដាច្រើនមកឱ្យកម្ពុជា ។
 ម្យ៉ាងទៀត ទ័ពនិងកម្ពុជាចាប់ផ្តើមទាក់ទងគ្នាបានល្អឡើងវិញ ហើយ
 អាមេរិកអាចរកកម្មាភិបាលទប់ទល់នឹងស្មោះត្រង់នៅសង្គម ។ ចំពោះមតិ
 នៃប្រទេសលោកខាងលិចវិញ គ្មានចោទជាបញ្ហាអ្វីទេ ពីព្រោះគេអាចផ្តល់ -
 ខ្លួនការវាតទីនិយមរបស់ស្មោះត្រង់រាល់ ។
 នេះជាការនាំចេញអំពីផែនការសេដ្ឋកិច្ចដែលដាក់ម៉ាក ឥណទាន និងយាយ -
 ពន្យល់ប្រាប់មកខ្ញុំ ។ កាលណាមានរដ្ឋាភិបាលមួយឡើងមកកាន់អំណាច កម្ពុជា
 អាចនឹងទទួលបានប្រាក់កាសសំរាប់និងដាក់ទុន រកស៊ីហើយនិងបណ្តុះបណ្តាលសេដ្ឋកិច្ចពីលោកខាង
 លិច ។ ដើម្បីនិងរក្សាមតិចំពោះលោកខាងលិចថាកម្ពុជានៅតែត្រូវការដំ
 នួយ ត្រូវផ្សាយចេញនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវពីការឃ្លានពានរបស់ស្មោះត្រង់មកកម្ពុជា។ ដោយមាន

ថែរក្សាទុកកម្មវិធីជាដាច់ដីស្តីទ្រឹស្តីយ៉ាងនេះ ប្រទេសទាំងពីរអាចរួបរួមគ្នាឯងគ្នា -

ដើម្បីទប់ទល់នឹងសាវ័រ រក្សាទុកកម្មវិធី ។ ដំនួលយោធាអាស៊ានមេរីកយ៉ាងសម្បើមមកកម្ពុជា
អាចទប់ទល់កុំឱ្យយូរ រៀនពង្រីកដទៃទៀតខ្លួន នៅ ដំណូចិត ទៅ ទៅ ។

ដល់ពេលមានលក្ខណៈ ភាពសន្តិសុខស្របច្បាប់ច្រើន ប្រទេសណា កសេរីភាពនិងដាក់
ទុន ភក្តីច្រើននិងផ្តល់ដំនួលឱ្យយន្ត រដ្ឋាភិបាលនិងផ្នែកឧស្សាហកម្មផ្សេងៗ ។ រក្សាទុក
និងទៅជាប្រទេសមូលធនមួយថ្មីនៅ អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ។

ឧបសគ្គបំផុតដែលនាំមិនឱ្យយល់ របបថែរក្សា រក្សា គឺការខ្វះព័ត៌មានល្អ
ស្អាតតែម្តង ។ គេដឹងប្រជាជនកម្ពុជា រស់នៅជាសមូហភាពច្រើនមានការយល់ដឹង
ដាក់វិវត្តយោធាខ្ពស់ ភ្នាក់ងារ រក្សាភិបាលនិងមួយពុទ្ធិកនិងវិញ្ញាណខ្លួនចូលមករស់នៅ -
កម្ពុជាឈាស់ ។ ដូច្នេះមានវិវត្តយោធាមួយគត់ គឺចាត់ចែងវិធានការមួយដើម្បី
លើបយកការក្នុងអនាគតដាច់ពុទ្ធនេះ ។ ប៉ុន្តែការណាមួយព័ត៌មានដាក់លាក់ជាប្រ
ចាំថ្ងៃទេ វិវត្តការសេរីភាព ក៏វាមិនអាចសំរេចបានទេ ។

រួចច្រើន អាក់ ម៉ាកនីស បញ្ជាក់ប្រាប់មកខ្ញុំ ថាខ្ញុំបានទ្រង់ស្តីតាំងពីខែ -
មិនា ឆ្នាំ ១៩៧៨ មក ពាក់លក្ខិ ១ ប្រូតូកូលជាប្រាក់ខែ ៥៨០០០ ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ